

بررسی اثر تاریخ های مختلف کاشت و رژیمهای مختلف آبیاری بر خصوصیات مرفولوژیکی و عملکرد نخود (*Cicer arietinum* L.) رقم ILC ۳۲۷۹ در شرایط آب و هوایی نیشابور

پرویز رضوانی مقدم و رضا صادقی ثمرجان

بترتیب دانشیار گروه زراعت دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد و کارشناس ارشد اداره آموزش و

پرورش آموزش شهرستان نیشابور

E-mail: prm93@yahoo.com

جهت بررسی اثرات زمانهای مختلف کاشت و رژیمهای مختلف آبیاری بر خصوصیات زراعی و عملکرد یک رقم نخود ILC ۳۲۷۹ در سال زراعی ۸۱-۱۳۸۰ آزمایشی در مزرعه آموزش تحقیقاتی آموزشکده کشاورزی شهید رجایی نیشابور اجرا شد. طرح آزمایشی مورد نظر اسپلیت پلات در قالب بلوکهای کامل تصادفی در چهار تکرار، کرت‌های اصلی شامل چهار رژیم آبیاری (عدم آبیاری، یک بار آبیاری و دو بار آبیاری و بصورت فاریاب) و کرت‌های فرعی دارای چهار تاریخ کاشت (پائیزه، انتظاری، بهاره و تاخیری) منظور شدند. در این آزمایش کشت تاخیری با رژیمهای آبی دیم، یک بار آبیاری بهاره و دو بار آبیاری بهاره خشک شدند و فقط کشت تاخیری با رژیم آبی فاریاب باقی ماند. نتایج بررسی خصوصیات زراعی نشان داد که با کوتاه شدن طول دوره رشد، زمان شروع گلدهی تا رسیدگی گیاه کوتاه شد. نتایج نشان داد که با افزایش طول دوره رشد و ازدیاد آب آبیاری ماده خشک تجمع یافته در گیاه افزایش یافت. افزایش آب آبیاری توانست ارتفاع بوته، ارتفاع اولین غلاف از سطح زمین، فاصله بین گره ها، تعداد گره، تعداد ساقه، تعداد غلاف در بوته، تعداد غلافهای دو دانه ای، یک دانه ای و پوک، تعداد دانه در بوته، وزن دانه در بوته، وزن صد دانه و عملکرد را افزایش دهد. با افزایش طول دوره رشد، ارتفاع بوته، ارتفاع اولین غلاف از سطح زمین، تعداد گره، تعداد ساقه، تعداد غلاف در بوته، تعداد غلافهای (دو دانه ای و پوک)، تعداد دانه در بوته، وزن دانه در بوته افزایش یافت. در این میان کشت پائیزه بالاترین عملکرد را نسبت به تاریخهای کاشت دیگر داشت و کشت تاخیری نسبت به کشت انتظاری و بهاره دارای عملکرد بیشتری بود. کشت پائیزه با رژیم آبی فاریاب نسبت به سایر تاریخهای کاشت و رژیمهای آبی توانست ارتفاع بوته، تعداد گره، تعداد ساقه، تعداد غلاف در بوته، تعداد غلافهای یک دانه ای و پوک، تعداد دانه در بوته و عملکرد بیشتری به خود اختصاص دهد. کشت بهاره با رژیم آبی دیم به علت کوتاه شدن دوره رشد و کاهش آب قابل دسترس دارای ارتفاع بوته، تعداد گره، تعداد غلاف در بوته، تعداد غلافهای یک دانه ای، تعداد دانه در بوته، وزن دانه، وزن صد دانه و عملکرد کمتری بود